Raadsvoorstel

Voorstelnummer: 775307
Zaaknummer: 873052

Houten, 6 mei 2025

gemeente Houten

Onderwerp:
GGD-regio Utrecht (GGDrU) Begroting 2026

Beslispunten:

1. Het financiële effect van de GGDrU-begroting 2026 te verwerken in de meerjarenbegroting;
2. Voor het nieuw in te richten Meldpunt Advies en Bezorgd met ingang van 2026 € 27.000 per jaar in de begroting op te nemen;
3. Ten aanzien van de (ontwerp)begroting 2026 bijgaande zienswijze in te dienen bij de GGDrU.

Samenvatting
De GGD-regio Utrecht (GGDrU) heeft de (ontwerp)begroting voor 2026 gepresenteerd. Hierin is sprake van een lastenverzwaring als gevolg van met name loon- en prijsindexaties. Deze lastenverzwaring moet worden verwerkt in de gemeentelijke begroting. Conform het verzoek in de zienswijzen op de Kaderbrief 2025 van veel gemeenteraden waaronder die van Houten, is de GGD terughoudend geweest met aanvragen van middelen voor uitbreiding van haar activiteiten. Er is gekozen voor voortzetting van het ingeslagen pad, waarbij nieuwe ontwikkelingen slechts als financiële risico's zijn meegenomen. De raad wordt voorgesteld een zienswijze in te dienen over deze (ontwerp)begroting.

Aanleiding
Afgelopen najaar heeft de GGDrU een Kaderbrief voor het begrotingsjaar 2026 uitgebracht (bijlage 1). Hierin zijn de inhoudelijke ontwikkelingen geschetst en de uitgangspunten voor de begroting van 2026 geformuleerd. Uw raad heeft op de Kaderbrief gereageerd door middel van een zienswijze (bijlage 2). In deze zienswijze is benoemd dat meer transparantie en uitwerking van de plannen welkom zou zijn. Ook is verzocht om zoveel mogelijk de recente financiële ontwikkelingen in de ontwerpbegroting te verwerken, waaronder een AB-besluit van eind maart; de GGDrU heeft aan dit laatste verzoek voldaan. In de zienswijzen van andere gemeenten valt onder meer op dat de krappe financiën, waar Houten al lang op hamert, veel aandacht krijgen.
Daarnaast is er een andere ontwikkeling van belang. In het AB van de GGDrU, waarin alle wethouders Volksgezondheid zitting hebben, is besproken hoe om te gaan met de nijpende financiële situatie van de gemeenten per 2026. Houten heeft zich samen met Amersfoort hard gemaakt voor een forse bezuiniging, maar er is anders besloten. De GGDrU heeft van het AB een bezuinigingsopdracht gekregen van 0,5%; voor aanvullende bezuiniging worden gemeenten verwezen naar de individuele afspraken (maatwerk en intensivering basistaken).

De (ontwerp-)begroting voor 2026 is opgenomen als bijlage 3, de bijgaande brief als bijlage 4. U heeft nu de gelegenheid een zienswijze op de ontwerpbegroting naar voren te brengen voor besluitvorming in het AB van de GGDrU op 9 juli 2025. De concept zienswijze is te vinden in bijlage 5.

Beoogd effect
Het verwerken van financiële effecten van de GGDrU in onze eigen begroting; het uitoefenen van invloed op het beleid van de GGDrU conform de wensen van uw raad en het college.

Argumenten per beslispunt
1.1 De GGDrU-(ontwerp)begroting 2026 heeft invloed op onze gemeentelijke begroting voor 2026.
Gezien de financiële situatie in 2026, en het besluit van het AB om (slechts) 0,5% te bezuinigen op het collectief, hebben we als gemeente zoveel mogelijk bezuinigd op de individueel afgesproken uitgaven voor de GGDrU. Het maatwerk is fors ingeperkt. Hier zijn pijnlijke keuzes gemaakt, die we echter als noodzakelijk beschouwen om de financiële

situatie van Houten gezond te houden. Het Meldpunt Advies en Bezorgd, de versterking van de kennis- en adviesfunctie en de coördinatie op de ketenaanpak valpreventie worden wegbezuinigd. De Voorzorgtrajecten (intensieve ondersteuning van kwetsbare moeders door een jeugdverpleegkundige) lopen af en worden niet door nieuwe trajecten opgevolgd. Begeleiding van thuiszitters op het Voortgezet Onderwijs via de MAZL-methodiek wordt beperkt, van 2,7% naar 1% van de leerlingen. Bij de MAZL-methodiek worden leerlingen die uitvallen in een vroeg stadium door een jeugdarts gezien en passende ondersteuning geboden om ofwel school te vervolgen ofwel een leer-werktraject in te stromen. De ‘intensivering van de basistaken’, die ook per gemeente wordt afgesproken, verdwijnt zelfs bijna helemaal. Lokaal onderzoek wordt wegbezuinigd en de Gezonde Schooladviseur (ook wel onder de noemer ‘projectmanagement gezondheidsbevordering’) worden niet verlengd.

Een deel van deze projecten betreft tijdelijk toegezegde middelen (GALA) en dit is zodoende niet meegerekend als bezuiniging, maar beïnvloedt uiteraard wel onze uitgaven aan de GGDrU. Dit gaat om lokaal onderzoek, de versterking van de kennis- en adviesfunctie, coördinatie valpreventie en ongeveer de helft van het budget voor de Gezonde Schooladviseur.

In de (ontwerp)begroting van de GGDrU wordt er 0,5% (3 ton) bezuinigd, zoals in het AB afgesproken. Er wordt in dit stuk niet gespecificeerd welke activiteiten of uitgaven worden verminderd. De collectieve bezuiniging van de GGDrU van 0,5% scheelt voor Houten slechts een wat teleurstellende € 10.824. De kosten dalen door met name onze eigen bezuinigingen (€ 86.036 op maatwerk en intensivering basistaken; daarnaast wordt voor € 15.145 aan GALA-middelen niet verlengd). Een significante daling van onze bijdrage als gemeente komt door toevallige ontwikkelingen in de kind- en inwoneraantallen, die jaarlijks opnieuw wordt vastgesteld: dit scheelt voor Houten in 2026 € 24.935.

Hier staat tegenover dat er conform de uitgangspunten in de Kadernota loon- en prijsindexaties worden gerekend, waardoor we in de totale kosten geen bezuiniging terugzien. Wij worden echter als gemeente gecompenseerd voor de loon- en prijsindexaties via de meicirculaire 2025. We zijn wel verplicht deze extra kosten op te nemen in de eigen begroting van 2026. Onder onderstaande paragraaf ‘Financiën en formatie’ staat het financieel effect voor Houten verder uitgewerkt en geduid. Ook heeft het AB een investering toegezegd op het thema gezondheidsbevordering en is er een bijdrage voor een eerder gedane toezegging rondom aantrekkelijk werkgeverschap. Hierdoor komen de totale kosten alsnog hoger uit.

2.1 Het Meldpunt Advies en Bezorgd (MAB) wordt wegbezuinigd uit het maatwerk, maar de wettelijke taak blijft bestaan.

Sinds 1 januari 2020 is de Wet Verplichte GGZ (Wvggz) van kracht en zijn gemeenten verplicht om een meldpunt in te richten. Het gaat daarbij om een meldpunt voor niet-acute zorg om personen met verward gedrag (bij acute problematiek blijft de boodschap om 112 te gebruiken). De melder kan advies krijgen over wat deze persoon zelf kan doen, of het meldpunt regelt zorg en ondersteuning voor degene om wie de melding gaat.

De kosten voor het Meldpunt Advies en Bezorgd (MAB) van de GGDrU zijn afgelopen jaren enorm toegenomen, mede omdat de politie dit is gaan gebruiken om de meldingen buiten kantoortijden te registeren. Ruim 80% van de meldingen komt van de politie. Dit is oneigenlijk gebruik van het meldpunt (het is ingericht voor inwoners) en zodoende mede aanleiding om te stoppen met afnemen van deze vorm van maatwerk van de GGDrU.

Het is echter wel nodig om iets anders in te richten, gezien de wettelijke plicht. De inschatting van kosten (€ 27.000) is aanzienlijk lager dan de momenteel voor het MAB begrote kosten (€ 65.235). In Houten verzorgt Lister met het ‘Eropaf!-team’ de zorg en ondersteuning voor deze doelgroep. Het GGDrU-meldpunt (MAB) zorgt op dit moment voor dubbelingen in het werk: de meldingen komen binnen bij het MAB, waar een en ander wordt uitgevraagd en uitgezocht. Vervolgens wordt het doorgezet naar Lister, waar een medewerker zich opnieuw in de problematiek verdiept voordat hij of zij langsgaat. We zijn in gesprek met Lister of het mogelijk is om de meldingen direct bij hen te laten binnenkomen.

3.1 De begroting is bij uitstek een moment om mee te denken voor de raden, omdat dit de koers bepaalt van de GGDrU en van invloed is op onze eigen gemeentelijke financiën.

U wordt als raad uitgenodigd uw visie te geven door middel van een zienswijze. Ons voorstel is gebruik te maken van dit recht, gezien het belang van de taken die de GGDrU voor Houten uitvoert en gezien het belang van de begroting voor de koers van de GGDrU

als organisatie. Houten heeft zich afgelopen jaren kritisch uitgelaten over de koers die de GGDrU vaart, met als belangrijkste kritiekpunt het niet overnemen van de financiële nood die gemeenten ervaren. Wat betreft de financiële krapte is merkbaar dat er inmiddels meer gemeenten dit geluid laten horen, dus dat er beweging is ontstaan. Het blijft zinvol om mee te kijken en de noden van de gemeenten concreet op tafel te leggen.

Kanttekeningen

1.1 Mogelijk volgen er nog kostenposten, die nu niet in de (ontwerp)begroting zijn opgenomen.

Een deel van de vele onzekerheden die in de Kaderbrief opvielen zijn opgehelderd. Er blijven enkele onzekerheden over, wat betekent dat er met de begrotingswijziging in 2026 nog een correctie kan volgen.

Een voorbeeld hiervan is het ontbreken van een nieuwe CAO, waardoor de loonindexatie niet meer is dan een schatting. Voor de GGDrU zijn er meer financiële onzekerheden, zoals de Rijksbudgetten rondom infectieziektebestrijding en seksuele gezondheidszorg. Tegenvallende budgetten hierin betekenen zeker niet direct dat de gemeenten de rekening ontvangen, maar beïnvloeden wel de taken die de GGDrU voor de gemeenten kan uitvoeren. Als dit door al te krappe Rijksbudgetten een kritische ondergrens bereikt, is het wel goed mogelijk dat de GGDrU dit bij het AB aankaart en om aanvulling vraagt. Een andere onzekere factor is de invloed van de bezuinigingen die door de GGDrU zelf en de gemeenten in het maatwerk worden doorgevoerd. Het zal nog moeten blijken wat de precieze gevolgen is van deze bezuinigingen en of er nog onbedoelde financiële effecten ontstaan, doordat bepaalde zorg wegvalt.

Participatie

N.v.t.

Financiën en formatie

De totale bijdrage 2026 van de gemeente Houten aan de GGDrU voor de uitvoer van alle taken rondom volksgezondheid, bedraagt € 2.666.635.

Er zijn een aantal posten waarop bezuinigd is of waarin we een financieel voordeel hebben ten opzichte van 2025 en een aantal afgesproken of ingeschatte nieuwe kostenposten. Zie onderstaande analyse.

Analyse verschil tussen 2026-0 en 2025-0:

Loon- en prijsindexatie inwoner- en kindbijdrage	59.868
Volumemutatie inwoner- en kindbijdrage	-24.935
Aantrekkelijk werkgever	46.490
Toekomststrategie Gezondheidsbevordering	11.330
Bezuiniging gemeentelijke bijdrage (-0,5%)	-10.824
Bezuiniging maatwerk / intensivering basistaken	-86.036
Overige mutaties	-3.193
Verlaging bijdrage 2026-0 ten opzichte van 2025-0	**-7.301**
Incidentele dekking in 2025 (GALA)	15.143
Nieuwe opzet Meldpunt Advies en Bezorgd (raming)	27.000
Ongedekt (ten laste van begrotingssaldo)	**34.842**

Ingedeeld naar type taak, is de verdeling van de kosten als volgt:

	Begroting GGDrU		
Omschrijving	2025-0	2026-0	verschil
basis taken	516.060	552.820	36.760
intensivering basistaken	25.785	975	-24.810
basis taken plus	1.887.940	1.952.910	64.970
maatwerk	244.151	159.930	-84.221
totale bijdrage Houten volgens begroting GGDrU	**2.673.936**	**2.666.635**	**-7.301**

Ingedeeld naar type bijdrage, is de verdeling als volgt:

	Begroting GGDrU		
Omschrijving	2025-0	2026-0	verschil
inwonerbijdrage	408.670	436.745	28.075
kindbijdrage	1.848.820	1.902.670	53.850
kinderopvanginspecties	123.835	133.045	9.210
overig	292.611	194.175	-98.436
totale bijdrage Houten volgens begroting GGDrU	**2.673.936**	**2.666.635**	**-7.301**

De financiële effecten van dit voorstel zijn verwerkt in begrotingswijziging met nummer 131677.

Communicatie

Het dagelijks bestuur van de GGDrU zal na de raadsvergadering van 26 juni 2025 per brief op de hoogte worden gesteld van het definitieve raadsbesluit.

Voortgang

Commissie Verbonden Partijen	RTG	Raad	Verzending zienswijze aan GGDrU	Algemeen bestuur GGDrU: vaststellen begrotingswijziging 2020-1
12 mei 2025	3 juni 2025	26 juni 2025	2 juli 2025	9 juli 2025

Evaluatie

n.v.t.

Houten, 6 mei 2025

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten,

de secretaris, de burgemeester,

R. van Netten H.C. Heerschop

Bijlagen

1. Kaderbrief GGDrU 2026
2. Zienswijze Houten op Kaderbrief 2026
3. GGDrU (ontwerp)begroting 2026
4. Brief bij GGDrU (ontwerp)begroting 2026
5. Concept zienswijze op begroting 2026

Verantwoordelijke portefeuillehouders college

1e PoHo: Ria Frowijn
2e PoHo:

Raadsbesluit

Voorstelnummer: 775307

Onderwerp
GGD-regio Utrecht (GGDrU) Begroting 2026

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 6 mei 2025 gelezen en besluit:

1. Het financiële effect van de GGDrU-begroting 2026 te verwerken in de meerjarenbegroting;
2. Voor het nieuw in te richten Meldpunt Advies en Bezorgd met ingang van 2026 € 27.000 per jaar in de begroting op te nemen;
3. Ten aanzien van de (ontwerp)begroting 2026 bijgaande zienswijze in te dienen bij de GGDrU.

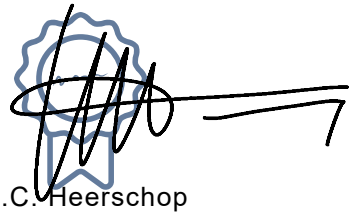
Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 26 juni 2025.

De raad van de gemeente Houten,
de plaatsvervangend griffier,

H. Khairouni

de voorzitter,

H.C. Heerschop